

Sygn. akt V KK 19/20

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski

na posiedzeniu bez udziału stron
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 marca 2020 r.,
w sprawie M. N.
skazanego z art. 107 § 1 k.k.s w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.,
kwestii dopuszczalności kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Ś.
z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt IV Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 19 marca 2019 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1) pozostawić kasację bez rozpoznania ;**
- 2) zwolnić M. N. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ś. – po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2019 r. apelacji obrońcy co do winy – utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z 19 marca 2019 r., którym skazano M. N. za ciąg dwóch przestępstw skarbowych z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat, i grzywnę, a nadto – na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s – zobowiązano

oskarżonego w okresie próby „do zaniechania korzystania w jakikolwiek sposób z automatów do gier w rozumieniu ustawy o grach hazardowych”.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego złożył obrońca, podnosząc, że w sprawie wystąpiło bezwzględne uchybienie z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego, na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s., środka nieznanego ustawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje,

Kasacja okazała się niedopuszczalna,

Zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania go za przestępstwa lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie obejmuje jednak kasacji wywiezionej z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Samo wszakże podanie w kasacji, że miało miejsce uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k., nie stanowi wystarczającej przesłanki do merytorycznego jej rozpoznania. Od dawna w judykaturze przyjmuje się, że jedynie formalne powołanie się na bezwzględne uchybienie bądź całkowicie bezpodstawne nazwanie takim uchybieniem sytuacji, która bez wątpienia nie stanowi naruszenia prawa wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k., nie czyni dopuszczalną kasacji podlegającej ograniczeniom określonym w art. 523 § 2 k.p.k. (zob. postanowienia SN : z 30 sierpnia 2006 r., III KZ 47/06; z 11 grudnia 2014 r., IV KK 215/14, OSNKW 2015, z.5, poz. 43).

W niniejszej sprawie skarżący podjął próbę obejścia ustawowego ograniczenia, formułując, tylko dla pozoru, tezę o zaistnieniu uchybienia z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. Uczynił tak, nie bacząc, że przewidziana w tym przepisie bezwzględna przyczyna odwoławcza zachodzi tylko wówczas, gdy orzeczono karę, środek karny, środek kompensacyjny lub środek zabezpieczający nieznanie ustawie. Z uwagi na poważne konsekwencje, jakie niesie stwierdzenie wystąpienia każdego bezwzględnego uchybienia, należy je możliwie ściśle interpretować. W polskim prawie karnym wyczerpujący katalog kar zawiera art. 32 k.k., a wykaz środków karnych art. 39 k.k. Zgoła czym innym są zatem obowiązki związane z poddaniem sprawcy próbie, zwane środkami probacyjnymi. Ich celem jest

oddziaływanie na sprawcę w taki sposób, aby nie popełnił ponownie przestępstwa (art. 69 § 1 k.k.). Konstrukcja przepisu art. 72 § 1 pkt 8 k.k. jest wprawdzie szeroka, ale nie oznacza to jednak, że na podstawie tego unormowania wolno nakładać na sprawcę obowiązki o cechach penalnych, właściwych karom czy środkom karnym. Innymi słowy : **obowiązek probacyjny, o którym mowa w art. 72 § 1 pkt 8 k.k., nawet jeśli został ukształtowany nieprawidłowo i wręcz nie mieści się w ramach obowiązującego porządku prawnego, nie może zostać uznany – co do zasady – za karę lub środki nieznane ustawie objęte regulacją art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k.**

Wszelkich modyfikacji orzeczenia w przedmiocie obowiązków nałożonych na sprawcę należy dokonywać na podstawie art. 74 § 2 k.k. Uprawnionymi do wnioskowania o dokonanie zmian w zakresie ustanowionych obowiązków probacyjnych są: sam skazany, jego obrońca, prokurator, a także z urzędu sąd (art. 19 § 1k.k.w.). Może tu również wykazać inicjatywę zawodowy kurator sądowy (art. 173 § 2 pkt 5 k.k.w.). Właściwość sądu i tryb procedowania określa art. 178 k.k.w.

W tym stanie rzeczy, zaznaczając dodatkowo, że nazwanie w zarzucie kasacyjnym obowiązku probacyjnego „środkiem karnym” pozbawione było jakiegokolwiek znaczenia prawnego, oraz oceniając przyjęcie kasacji jako błędne, należało pozostawić ją bez rozpoznania (art. 531 § 1 k.p.k.).

U podstaw decyzji o zwolnieniu skazanego od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne legły te same względy, które przesądziły o wcześniejszym zwolnieniu go od uiszczenia opłaty kasacyjnej (art. 624 § 1 k.p.k.).